

Hayvanların hesabı

Ali Güner: “Mesnevî-i Nuriye’de, vahşi hayvanların helâl rızıklarının ölü hayvanların eti olduğu yazıyor. Eğer deniyor canavar gider herhangi bir yavruyu parçalarsa avcının hedefi olur. Sorum şöyle: Hayvanlar da mı imtihana tabidir, yani onlar için sorumluluk söz konusu mudur, yapmaları gereken yapmamaları gereken şeyler mi vardır? Yaparlarsa bir çeşit günah mı işlemiş olurlar? Belgesellerden gördüğümüz kadarıyla, ekseriyet-i mutlaka ile kaplan veya arslan gibi hayvanlar canlı hayvanları öldürerek rızık ediyorlar, bu İlâhî merhamete ters düşmez mi? İzah ederseniz sevinirim.”

FİTRÎ ŞERİATTA HELÂL-HARAM

Hayvanlara göre haram helâl ölçülerini kâinat kitabı, yani Allah’ın kâinata koyduğu kanunlar belirliyor. Allah hayvanları şefkat ve merhamet hisleriyle birlikte yaratmıştır. Bir hayvan ne kadar da yırtıcı olsa, ruhuna konulmuş merhamet hissiyle canlı hayvanlara zarar vermemekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğü ona Allah’ın Rahman ve Rahîm isimleri fitrî olarak yüklemiştir. Et yiyici hayvanlar bu bakımdan ölmüş hayvanları sevk-i İlâhî ile derhal hissederler, bulup yerler; fakat ölmemiş hayvanlara saldırmazlar. Yüreklerindeki merhamet hissi buna engel olur. Fitrî şeriatın kanunları böyledir.

Eğer yırtıcı hayvanlar ölmemiş hayvanlara arsızca, merhametsizce, aç gözlü biçimde saldırıp öldürüp yerlerse, fitratlarına konulmuş rahmet kanununa muhalif hareket etmiş olurlar ve rahmet kanunu hükümlerine göre ceza alırlar. Yani bir avcının silâhına merhametsizce hedef olurlar.

Bu şüphesiz bir nevî sorumluluktur. Sorumluluk varsa elbette günah ve sevap da vardır. Sorumlu davranmadıklarında bir nevî günah işlemiş olurlar.

Avcı sorumsuz mudur? Eğer haksız ve gerekçesiz biçimde öldürmüŖse, o da bunun hesabını dünyada veya mahŖerde vermekten kaçamaz.

HAYVANLAR DA MAHŖER YOLCUSUDURLAR

Hayvanların cüz'î iradeleri insanlar kadar gelişmiş olmasa da, vardır. İçlerindeki sevk-i İlâhîye kanaat etmeyip, aç gözlülük ve hırsıyla hareket ederlerse, gerek dünyada, gerekse mahŖerde ceza görmeyi hak ederler.

Bakınız Ŗu âyet, mahŖerde bütün hayvanların da toplanacağını haber veriyor:

“Yeryüzünde gezen her türlü canlı ve (gökte) iki kanadıyla uçan her tür kuş, sizin gibi birer topluluktan başka bir şey değildir. Biz Kitap'ta hiçbir şeyi eksik bırakmadık. Sonunda hepsi Rablerinin huzuruna toplanıp getirilecekler.”¹

Bunca hayvan mahŖerde niçin toplanacak dersiniz?

Ŗu hadis de hayvanların toplanma hikmetlerinin hakların iadesi olduğunu haber veriyor: “Ŗüphesiz Kıyamet Günü haklar sahiplerine verilecektir. Hatta boynuzsuz koyunun hakkı, boynuzlu koyundan alınacaktır.”²

Bediüzzaman Hazretleri bu âyet ve hadisi şöyle tefsir ediyor: “Gerçi cesetleri fena bulur. Fakat ervahları baki kalan hayvanat mabeyninde dahi, onlara münasip bir tarzda, dar-ı bekada mücazat ve mükâfatları vardır. Ona binaen canavarlara sağ hayvanların etleri haramdır denilebilir.”³

FITRÎ ŖERİAT HÜKÜMLERİ AKLI OLMAYANLARA DA TATBİK EDİLEBİLİR

Hayvanlar için bu muhasebenin hikmetini de Bediüzzaman şöyle açıklıyor:

“Masum bir insana veya hayvanlara gelen felâketlerde, musîbetlerde, beşer fehminin anlayamadığı bazı esbab ve hikmetler vardır. Yalnız, meşiet-i İlâhiyenin düsturlarını hâvi Ŗeriat-ı fitriye ahkâmı, aklın vücuduna tâbi değildir ki, akli olmayan bir Ŗeye tatbik edilmesin. O Ŗeriatın hikmetleri kalb, his, istidada bakar. Bunlardan husûle gelen fiillere, o Ŗeriatın hükümleri tatbikle tecziye edilir. Meselâ, bir çocuk, eline aldığı bir kuş veya bir sineği öldürse, Ŗeriat-ı fitriyenin ahkâmından olan hiss-i Ŗefkate muhalefet etmiş olur. İşte bu muhalefetten dolayı düşüp başı kırılırsa müstahak olur. Çünkü bu musîbet o muhalefete cezadır. Veya dişi bir kaplan, öz evlâtlarına olan Ŗiddet-i Ŗefkat ve himayeyi nazara almayarak, zavallı ceylânın yavrucuğunu parçalayarak yavrularına rızık yapar. Sonra, bir avcı tarafından öldürülür. İşte, hiss-i Ŗefkat ve himayeye muhalefet ettiğinden, ceylâna yaptığı aynı musîbete maruz kalır.

İhtar: Kaplan gibi hayvanların helâl rızıkları, ölü hayvanlardır. Sağ hayvanları öldürüp rızık yapmak, şeriat-ı fitriyece haramdır.”4

HAYVANLARIN BAŞKA HESAPLARI OLACAK MI?

Hayvanların, “haklar” konusunun dışında hesaba çekilecekleri başka bir konu olduğu bildirilmemiştir. Hayvanların amellerine göre muamele görecekları muhakkaktır. Fakat şüphesiz onlar üzerinde de, umumî hakların dışında, hatta belki umumî haklarda bile rahmetin bir gereği olarak--inşâallah—Cenâb-ı Hakk'ın ikram ve iltifatı, lütfu ve fazlı bulunacaktır.

Dipnotlar:

- 1- En'am Sûresi: 38.
- 2- Riyâzu's-Sâlihîn, 204.
- 3- Lem'alar, Yeni Asya Neşr., 2005, s. 610.
- 4- Mesnevî-i Nuriye, s. 64.